

**la proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului
“ Amenajare platforme supraterane de colectare selectivă a deșeurilor
menajere în Municipiul Roman” în vederea participării la apelurile de
proiecte PNRR/2022/C3/S/I.1.B, componenta C3 – Managementul
deșeurilor, Subinvestiția I.1.B – Construire de insule ecologice digitalizate
din cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență**

Beneficiarul investiției: UAT Municipiul Roman

Program de finanțare: Planul Național de Redresare și Reziliență,

Componenta C3 – Managementul Deșeurilor,

Investiția I1. Dezvoltarea, modernizarea și completarea sistemelor de management integrat al deșeurilor municipale la nivel de județ sau la nivel de orașe / comune,

Subinvestiția I1.B- Construire de insule ecologice digitalizate

NOTA DE FUNDAMENTARE

**privind necesitatea, oportunitatea și potențialul economic al proiectului
„Amenajare platforme supraterane de colectare selectivă a deșeurilor
menajere în Municipiul Roman”, în vederea participării la apelurile de
proiecte PNRR/2022/C3/S/I.1.B, componenta C3 – Managementul deșeurilor,
Subinvestiția I.1.B – Construire de insule ecologice digitalizate din cadrul
Planului Național de Redresare și Reziliență**

Principala provocare a României este atingerea țintelor de pregătire pentru reutilizare și reciclare a deșeurilor municipale (11% grad de reciclare în 2019, potrivit ultimelor date disponibile, față de ținta de 55% prevăzută pentru anul 2025 în pachetul economiei circulare -PEC). O altă provocare este reducerea la 10% a cantității de deșeuri municipale eliminate prin depozitare până în anul 2035. România se află pe locul 26 din 27 în Uniunea Europeană în ceea ce privește rata colectării deșeurilor municipale și cifrele arată că doar puțin peste 11% din totalul deșeurilor erau reciclate în 2018, ținând cont că România produce anual peste 270 de kilograme de deșeuri pe cap de locuitor, în medie, dintre care aproape 10% reprezintă plastic.

Politica națională în domeniul gestionării deșeurilor trebuie să se subscrie politicii europene în materie de prevenire a generării deșeurilor și să urmărească reducerea consumului de resurse și aplicarea practică a ierarhiei deșeurilor. Prevederile PNGD completează prevederile Strategiei Naționale de Gestionare a Deșeurilor ca și modalitate principală de abordare, anume îndreptarea României către o societate a reciclării și aplicarea ierarhiei deșeurilor, pentru toate tipurile de deșeuri care fac obiectul planificării.

Conform Ordonanței de Urgență Nr. 196/2005 din 22 decembrie 2005 privind Fondul pentru mediu, obiectivul anual de reducere a cantităților de deșeuri

municipale eliminate prin depozitare este de 60%, din care reciclare 50% și alte forme de valorificare 10%.

Conform OUG 92/2021, privind regimul deșeurilor, autoritățile administrației publice locale au obligația de a asigura spații necesare pentru colectarea separată a deșeurilor și de a oferi populației posibilitatea de a se debarasa, fără plată, de deșeurile voluminoase, inclusiv saltele și mobilă, deșeuri de echipamente electrice și electronice, inclusiv acumulatori, deșeuri din construcții, deșeurile periculoase (vopsele, lacuri), deșeuri textile, lemn etc

Având în vedere gradul scăzut de colectare a deșeurilor municipale, a penalităților plătite anual pentru neîndeplinirea Țintelor de reciclare și valorificare, Municipiul Roman își propune accelerarea procesului de modernizare a sistemului de gestionare a deșeurilor cu accent pe colectarea separată pe 5 fracții de deșeuri, măsuri de prevenție, reducere, reutilizare și valorificare în vederea conformării cu tranziția spre economia circulară.

Una dintre cele mai acute probleme legate de protecția mediului, în municipiul Roman, este reprezentată de generarea deșeurilor în cantități mari și gestiunea necorespunzătoare a acestora. De aceea, o importanță deosebită se va acorda implementării și realizării activităților de colectare selectivă și a posibilităților de reducere a cantităților de deșeuri depozitate, în vederea protecției mediului, creșterii atractivității turistice, îmbunătățirii calității mediului.

Interesul scăzut al populației față de colectarea selectivă și de utilizarea corespunzătoare dotărilor pentru fiecare fracție de deșeu care se poate colecta selectiv poate avea drept cauză:

- starea precară de curățenie a platformelor de colectare și a containerelor, lipsa de monitorizare a colectării, imposibilitatea aplicării principiului – **Plătești pentru cât arunci** - și restricționarea accesului pentru depozitarea deșeurilor doar de către persoanele arondate,
- necunoașterea avantajelor reciclării, de cele mai multe ori campaniile de informare accentuând efectele negative ale depozitării împreună a deșeurilor.

În perioada 2007- 2012 depozitarea deșeurilor se făcea la Depozitul neconform de deșeuri Roman, prin stivuire și compactare, fără sortare și neutralizare și nu se făcea o selecție a deșeurilor reciclabile. Aceasta situație a fost sistată și a fost demarată logistica pentru ecologizarea depozitului conform standardelor UE.

Deșeurile colectate sunt transportate și predate fie la stația de sortare Cordon (cazul celor 3 fracții de deșeuri reciclabile), fie la stația de transfer Cordon (cazul fracției de deșeuri reziduale și a celei de deșeuri biodegradabile). Deșeurile reziduale sunt apoi transportate prin intermediul Stației de transfer Cordon la depozitul județean pentru deșeuri nepericuloase Girov, în vederea eliminării finale, iar deșeurile biodegradabile la Stația de compostare Piatra Neamț.

Deficiențe ale sistemului de colectare a deșeurilor pe raza municipiului Roman:

- Inexistența unui sistem de eliminare a deșeurilor periculoase produse sau depozitate,
- Depozități neconforme de deșeuri în diferite zone periferice inclusiv în apropierea unor maluri de ape de suprafață a Municipiului Roman;

- Deșeurile reciclabile nu sunt valorificate pe raza municipiului, ele sunt selectate, compactate și transportate spre valorificare,
- Educație insuficientă a populației privind salubritatea și menținerea curățeniei în municipiul Roman; inexistența unor programe coerente pe termen lung privind educația ecologică în rândul populației Municipiului Roman;
- Sistemul de colectare „,în paralel“; colectarea de la persoane fizice care scotocesc prin containere
- Număr insuficient de ONG-uri active în domeniul conștientizării populației Municipiului Roman despre importanța sortării și reciclării deșeurilor.

Municipalitatea manifestă atenție deosebită în acest sens, dar o activitate economică de valorificare a deșeurilor poate stimula eficient colectarea acestora și se poate constitui într-un instrument de reducere a impactului asupra mediului, dar și un catalizator al bunelor practici urbane și oferire de locuri de muncă.

Pentru eficientizarea sistemului de management al deșeurilor, Municipiul Roman intenționează să instaleze 70 de insule supraterane încasetate, schimbarea sistemului de colectare și folosirea de noi tehnologii prin aplicarea la finanțare în cadrul Subinvestiției II.B. - Construirea de insule ecologice digitalizate.

Insula Tip 1. Insulă supraterană încasetată are 5 containere de câte 1.1 metri cubi (mc) pentru toate cele 5 fracții: biodegradabil, rezidual, sticlă, plastic și metal, hârtie și carton. Pentru fiecare insulă ecologică digitalizată va fi asigurat un număr de 200 de cartele de acces. Achiziționarea de cartele suplimentare cade în sarcina beneficiarului.

Prin intermediul acestei măsuri vor fi sprijinite activități/acțiuni specifice pentru înființarea și dotarea de insule ecologice digitalizate (ansamblu de containere) preponderent în zone de blocuri de apartamente, pentru următoarele fluxuri de deșeurii colectate separat: deșeurii de hârtie și carton, deșeurii de plastic, deșeurii metalice, deșeurii de sticlă, deșeurii biodegradabile, deșeurii reziduale.

Insulele ecologice sunt compuse dintr-un ansamblu de containere pentru colectarea separată a deșeurilor, protejate anti-vandalism și împotriva accesului neautorizat, dotate cu acces digitalizat pentru persoanele fizice arondate, modul GSM pentru transmisie date, bază de date privind beneficiarii serviciului pentru toate UAT-urile beneficiare. Datele sunt agregate și utilizate într-un sistem digital, instrument principal de monitorizare și raportare.

Cu ajutorul noilor tipuri de insule ecologice de colectare a deșeurilor sunt colectate informații privind volumele și tipurile de deșeurii descărcate de populație, precum și persoanele care introduc deșeurii în containere. Datele sunt agregate și utilizate într-un sistem digital, instrument principal de monitorizare și raportare. MMAP va pune la dispoziția beneficiarilor, modele de insule ecologice digitalizate.

Noua tehnologie de colectare selectivă – insule ecologice digitalizate de colectare a deșeurilor - reprezintă o soluție tehnică ce respectă toate obligațiile legale impuse prin lege și ajută la îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației și sunt urmărite în principal următoarele obiective:

- Eficientizarea spațiilor de amenajare pentru colectarea deșeurilor,

- Organizare superioară a serviciului de salubritate, compatibilă cu necesitățile actuale,
- Limitarea totală a accesului uman și a animalelor, rozătoarelor, insectelor la deșeuri,
- Reducerea mirosurilor neplăcute, a vandaliării și a accesului uman sau animal a deșeurile colectate,
- Reducerea impactului asupra sănătății publice,
- Încadrarea în orice peisaj urban și arhitectural.

Rata de finanțare acordată prin PNRR este de 100% din valoarea cheltuielilor eligibile ale proiectului, fără TVA.

În cazul proiectelor depuse în cadrul PNRR, valoarea TVA aferentă cheltuielilor eligibile va fi suportată de la bugetul de stat, din bugetul coordonatorului de reforme și/sau investiții pentru Componenta 3 – Managementul Deșeurilor – Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, în conformitate cu legislația în vigoare. În condițiile în care cheltuiala aferentă TVA a fost solicitată, ea este eligibilă doar dacă nu este recuperabilă, rambursabilă sau compensată prin orice alte mijloace potrivit prevederilor legale.

În afara valorii eligibile a proiectului, orice altă cheltuială constituie cheltuială neeligibilă și va fi suportată de beneficiar.

Punerea în funcțiune a insulelor ecologice este foarte importantă pentru succesul proiectului și se va realiza prin servicii pregătitoare:

- Punerea în funcțiune a sistemelor hardware montate pe containere livrate;
- Realizarea testelor specifice de funcționare;
- Operaționalizarea Interfeței software pentru înrolarea utilizatorilor (carduri, telefoane) de la scările din blocurile ardate;
- Instruirea personalului Autorității contractante cu privire la funcționarea insulelor și a soft-ului;
- Managementul tranziției de la vechea platformă la noua insulă ecologică: comunicarea cu cetățenii în vederea utilizării corecte a sistemelor, distribuire carduri acces utilizatori, înregistrarea telefoanelor;
- Instruire și suport pentru reprezentanții Asociațiilor de Proprietari;
- Asigurarea recepției finale a insulelor ecologice de către Autorități.

Indicatorii proiectului fac referire la:

1. Numărul insulelor ecologice digitalizate operaționale din cele 70 insule înființate;
2. Cantitatea de deșeuri reciclabile colectate separat și reciclate;
3. Cantitatea de deșeuri biodegradabile colectate separat și reciclate;

Urmarea celor prezentate, înființarea celor două centre de colectare prin aport voluntar al deșeurilor în municipiul Roman este oportună și necesară, potențialul economic al investiției fiind evident, centrele fiind soluție locală de trecere la economia circulară pentru comunitate și un exemplu de bune practici la nivel județean.